

Naturvernforbundet
i Oppland

Naturvernforbundet
i Valdres

NVE

Konsesjonsavdelinga

Postboks 5091 Majorstua

0301 Oslo

Lillehammer 20.08.2015

**”Valdrespakka” – 5 kraftverk i Vang og Nord-Aurdal kommuner
Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet i Oppland og Naturvernforbundet
i Valdres**

Naturvernforbundet i Oppland og Naturvernforbundet i Valdres har gjort seg kjent med planene for utbygging av 5 kraftverk i Vang og Nord-Aurdal kommuner, den såkalte Valdrespakka. Vi ønsker å avgi følgende uttalelse, samlet for alle utbyggingene:

Det er i Valdres utbygd et stort antall kraftverk fra før, og flere søknader er i emning, så vidt vi forstår. Den generelle holdningen til Naturvernforbundet er at det som er igjen av uberørte vassdrag i Valdres og i Oppland for øvrig, bør forbli uutbygget. Til støtte for dette, viser vi bl.a. til utkastet til Forvaltningplan for Vannregion Vest-Viken, der det framgår for Vannområde Valdres sin del at stort omfang av vannkraftutbygging er en vesentlig faktor som vanskeliggjør målet om ”god økologisk tilstand” i svært mye av vassdragsnaturen. Dette alene bør etter vår mening være en sterk motivasjon for å vise stor tilbakeholdenhet med ytterligere utbygginger.

Det er i alle prosjektene påvist rødlistearter, i noen tilfeller i kategorien sterkt truet (EN). Videre er det i alle tilfeller påvist viktige naturtyper, i noen tilfeller i kategorien svært viktig (A). Det er således til sammen snakk og store naturverdier som i større eller mindre grad settes i spill.

Søknadenes vurdering av samlet belastning, hvor en naturligvis må ta hensyn til alle nye utbyggingsplaner, så vel som de som til nå er satt ut i livet, virker i de fleste tilfellene svak. Det pekes i en av dem på at det ikke er utarbeidet noen metodikk for gjennomføring av slike vurderinger, noe søknadenes vurderinger også bærer preg av. For oss er det åpenbart at med viktige naturverdier fordelt på alle prosjektene, vil samlet belastning bli svært stor, om en går inn for gjennomføring av et flertall av prosjektene. Og enda mer så når en tar i betraktning det som allerede er utbygd, siden det er grunn til å tro at minst like store naturverdier har vært skadelidende i disse. Om alle de omsøkte vassdragene skulle bli utbygd, eventuelt også sammen med Vinda i Nord-Aurdal, står det for oss som noe bortimot en total rasering av vassdragsnaturen i Valdres.

I det følgende har vi gitt noen kommentarer til de enkelte prosjektene. Siden vi uansett frykter at noe kan bli gitt konsesjon, har vi satt dem opp i prioritert rekkefølge:

Sundheimselvi

Sundheimselvi er for oss et svært verdifullt vassdrag, slik det framstår i dag. Langs elva er det påvist ikke mindre enn 18 rødlistearter, hvorav 2 i kategorien EN. Videre er det snakk om 4 naturtyper med verdi viktig og svært viktig. Elva er også i seg selv spektakulær, og kan gi store naturopplevelser. Selv om den i dag kanskje ikke er mye søkt, kan dette endre seg i en framtid med et annet syn på verdien av uberørt elvenatur. Sundheimsfossen er et spektakulært og iøynefallende landskapelement av svært stor verdi. Dette er også erkjent i søknaden, som for øvrig går svært stille omkring det faktumet at den planlagte plasseringen av kraftstasjonen vil eliminere den øvre delen av fossen, og dermed redusere dens verdi betydelig. Elva må ikke bygges ut! La også framtidige generasjoner få oppleve gleden over dramatisk natur i full utfoldelse, og ikke bare i friserter, reduserte utgaver!

Føssaberge

Vi gir Føssaberge 2. prioritet på grunn av dens plassering sentralt i dalen, tett ved E16. Vi tror at utbygger og andre underkjenner verdien av ei naturlig, frisk og etter måten stor elv i et kulturlandskap, både for lokalbefolkningen og folk som kjører forbi. Ei sterkt redusert elv med terskler og mer eller mindre stillestående vann har ikke den samme attraksjonen, bl.a. på sportsfiskere. Det søknaden sier om egnetheten for stangfiske (s. 36 i søknaden) tyder etter vår mening på begrenset kunnskap. Det er langt mer interessant å fiske i ei "sprek" elv, der fisken nettopp ofte står bak de store steinene, enn i en blank, stillestående dam.

Når det gjelder naturtyper og rødlistearter, vil ikke Føssaberge utmerke seg framfor de andre elvene.

Påstanden på s. 25 i søknaden om at "utbyggingen vil således ikke komme i strid med naturvernmessige ... hensyn," er etter vår mening fullstendig meningsløs.

Ala og Gipa

Vi finner det vanskelig å skille mellom disse når det gjelder prioritet. Begge er relativt små elver, over store strekninger lite tilgjengelige for mennesker. Begge har viktige naturtyper og rødlistearter, men ingen i kategorien EN, så vidt vi forstår. Og begge har spektakulære fosser som har potensiale for å gi store naturopplevelser for de som tar seg bryet med å oppsøke dem. Ingen er utpekt som spesielt gode fiskeelver, men for Gipas del skyldes dette delvis en vegkryssing som fisken ikke kan forsere. Naturvernforbundet mener at NVE må kunne bruke den myndigheten de har til å forlange at dette må utbedres snarest mulig!

Gipa er det eneste prosjektet hvor det er snakk om bortfall av inngrepsfrie områder, INON. Dette er et forhold som må tillegges vekt, da tap av INON gjennom lang tid har vært et stort problem.

Rysna

Rysna vil for oss ha lavest bevaringsprioritet. Det største problemet fra et naturvernmessig synspunkt, er den mulige endringen av artssammensetning i ei påvist bekkekløft. Ellers merker vi oss at konsekvensvurderingen for kulturminner er middels til stor negativ.

Vi merker oss også at det i søknaden (s. 34) føres en diskusjon om nødvendigheten av minstevassføring. Vi tar det for gitt at det blir stilt krav om minstevassføring dersom konsesjon blir gitt. Etter vår mening bør minstevassføring være på minimum 5-persentilet, altså 500 l/s om sommeren.

Med vennlig hilsen

For Naturvernforbundet i Oppland,

Paul Lindviksmoen
Leder

For Naturvernforbundet i Valdres

Fred Kuyper
Leder